

Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nde Değişikliği

Hakkında Bilgi Notu

Giriş

Elektrik Piyasasında Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nde 02.04.2026 tarihinde yapılan değişiklik, yalnızca münferit hüküm değişikliklerinden ibaret olmayıp, lisanssız elektrik üretim rejiminin temel yapısını yeniden şekillendiren kapsamlı bir dönüşümü ifade etmektedir. Yapılan düzenlemeler, bağlantı rejiminden mahsuplaşma sistemine, tarife kurallarından teknik donanım standartlarına ve yaptırım mekanizmalarına kadar uzanan geniş bir alanda, sistemin işleyişini yeniden kurgulamaktadır.

Bu çerçevede, **lisanssız üretim faaliyetinde** üretimin tüketim ihtiyacına sıkı şekilde bağlı olduğu, merkezi olarak izlenen ve denetlenen bir yapının benimsendiği görülmektedir. Özellikle mahsuplaşma mekanizmasının yeniden tasarlanması, ihtiyaç fazlası enerjiye getirilen sınırlamalar, bu dönüşümün en belirgin göstergeleri arasında yer almaktadır.

Madde 4

Yönetmeliğin 4. Maddesinde yer alan "**İlgili Şebeke İşletmecisi**" tanımı genişletilmiş, OSB dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi ile, EB (endüstri bölgesi) dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler de ilgili şebeke işletmecisi tanımına dahil edilmiştir.

"Saatlik mahsuplaşma"

Öte yandan yine aynı madde içerisinde **mahsuplaşma** kavramının tanımında değişiklik yapılmış, mahsuplaşma mekanizması saatlik zaman dilimi esasına bağlanmıştır.

1

"Belirli bir zaman dilimi" → "Saatlik zaman dilimi"

Saatlik mahsuplaşma modeline geçilmesiyle birlikte, üretim ve tüketim arasındaki farkların daha geniş zaman dilimleri içinde dengelenmesine imkan tanıyan önceki esnek yapı ortadan kalkmakta; bunun yerine, her bir zaman diliminde ayrı ayrı değerlendirme yapılmasını öngören bir sistem benimsenmektedir.

Madde 5

Madde 5/4'te yer alan düzenleme ile; yönetmelik kapsamında, her bir tüketim tesisi için kurulabilecek yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisinin veya tesislerinin toplam kurulu gücünün, birinci fıkranın (c) bendi kapsamındaki azami kapasiteyi aşamayacağına ilişkin hüküm yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 7

İşbu madde kapsamında yapılan düzenlemeler, lisanssız elektrik üretim tesislerinin şebekeye bağlantı rejimini önemli ölçüde yeniden şekillendiren nitelikte değişiklikler içermektedir. **Bu çerçevede, önceki düzenlemede ağırlıklı olarak mevcut dağıtım şebekesi üzerinden bağlantı kurulması**

öngörülmekteyken, yeni düzenleme ile başvuru sahiplerinin bağlantı kapsamında gerekli bağlantı tesislerini ve hatlarını belirli koşullar altında kendilerinin tesis edebilmesine imkan tanınmıştır.

İlk olarak, dağıtım seviyesinden bağlanacak 5 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamındaki üretim tesisleri ile Elektrik Piyasası Bağlantı ve Sistem Kullanım Yönetmeliği'nin 5/B maddesinin üçüncü fıkrası kapsamında bağlantı görüşü oluşturulacak müşterek üretim tesislerinin, mevcut dağıtım şebekesine ek olarak, kapasite artışları dahil olmak üzere üretim tesisi başvurusu sahibi gerçek veya tüzel kişiler tarafından tesis edilecek dağıtım varlıkları üzerinden de şebekeye bağlanabileceği düzenlenmiştir.

7. maddenin 7. Fıkrasına eklemeler yapılmış olup iletim seviyesinden 5 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi ve aynı maddenin sekizinci fıkrası kapsamında iletim sistemine bağlanacak üretim tesisi başvuruları için trafo merkezlerine doğrudan bağlantı, dağıtım sistemine bağlanacak üretim tesisi başvuruları için fider tahsisi ile kurulacak üretim tesisleri ve müşterek bağlantı görüşü oluşturulan üretim tesisleri hariç olmak üzere, bağlantı noktasındaki trafo merkezi, dağıtım merkezi ve enerji nakil hattı ile özel trafosu olan kişiler için tüketim tesisine ait trafosu içerecek şekilde dağıtım tesislerinin geçici kabulü yapılmamış olması halinde başvuru yapılamayacağı ve bu kapsamda yapılan başvuruların herhangi bir işlem tesis edilmeksizin iade edileceği düzenlenmiştir.

Yine 7. Maddenin 8. Fıkrasında da değişiklikler yapılmış olup iletim veya dağıtım seviyesinden **toplam** 10 MW ve üzeri kurulu güce sahip olarak 5 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamında kurulacak üretim tesisleri ile iletim sistemine bağlanacak üretim tesisi başvuruları için trafo merkezlerine doğrudan bağlantı yapılabileceği, dağıtım sistemine bağlanacak üretim tesisi başvuruları için ise fider tahsisi yapılabileceği düzenlenmiştir.

Son olarak ise aynı maddenin on dördüncü fıkrasında yer alan "Rüzgâr" ibaresi ile on altıncı fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan "Rüzgar" ibareleri "Jeotermal, biyokütle, rüzgar" şeklinde ve on altıncı fıkrasında yer alan "Lisanssız üretim başvurusuna konu üretim tesisi sahası için;" ibaresi "Lisanssız üretim başvurusuna konu üretim tesisi sahası için 16 ncı maddenin birinci fıkrasının (b) bendi saklı kalmak kaydıyla;" şeklinde değiştirilmiştir.

Madde 10

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 10 uncu maddesine, bu madde kapsamında yapılan başvurulara ilişkin olarak; başvuru sonuçlanmadan aynı yere aynı kişi tarafından mükerrer başvuru yapılamayacağı, başvurudan vazgeçilmesi halinde ise yeni başvurunun mükerrer başvuru olarak değerlendirilmeyeceği yönünde hüküm eklenmiştir

İşbu madde kapsamında yapılan düzenleme ile **mükerrer başvurular açık ve kesin bir şekilde yasaklanmıştır.**

Madde 11

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 11 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan; kamu kurum ve kuruluşlarına ait tüketim tesisleri ile atıksu ve içme suyu arıtma tesisleri ve tarımsal sulama amaçlı tesislerin, bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücünü aşmamak kaydıyla, bütünlük arz eden parsel veya parseller üzerinde tüketim tesisi ile aynı ölçüm noktasında yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesisi kurabilmesine ilişkin düzenleme yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 14

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının ilk cümlesi değiştirilmiş olup; başvuruların bağlantı ve sistem kullanımı açısından bağlantı noktasına göre değerlendirileceği düzenlenmiştir.

Madde 17

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 17 nci maddesinin yedinci fıkrasının ikinci cümlesi değiştirilmiş olup; 12/5/2019 tarihinden itibaren bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan üretim tesisleri için, rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisleri hariç olmak üzere, talep edilen mekanik kurulu gücün elektriksel kurulu gücün iki katını aşamayacağı düzenlenmiştir.

Madde 19

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 19 uncu maddesinin birinci fıkrası yeniden düzenlenmiş olup metinden bağlantı anlaşması süresi sonunda tahsis edilen kapasite, teknik etkileşim izni ve su kullanım haklarına ilişkin izin belgelerinin kendiliğinden hükümsüz hale geleceğine ilişkin hüküm çıkarılmış, bunun yerine bağlantı anlaşmasının süresi içinde tamamlanmaması halinde bağlantı anlaşması ile tahsis edilen kapasitenin kendiliğinden hükümsüz hale geleceği düzenlenmiştir. Ayrıca metin, kısmi kabul ve kalan gücün kabulüne ilişkin hükümler ile süreler bakımından yeniden ifade edilmiştir.

Madde 23

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 23 üncü maddesinin birinci fıkrası yeniden düzenlenmiş olup 12/5/2019 tarihinden önce bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan belirli üretim tesisleri bakımından mahsuplaşma işlemlerinin ilgili şebeke işletmecisi tarafından saatlik olarak yapılacağı, lisanssız üretimin esasen kendi ihtiyacı için olduğu ve bu kapsamda üretilen ve aynı yerdeki tüketim tesisinde tüketilemeyen enerjinin, aynı dağıtım bölgesi içinde olmak kaydıyla aynı kişiye ait başka bir tüketim tesisinde tüketilebileceği düzenlenmiştir.

Madde 23 kapsamında yapılan düzenlemeler, lisanssız elektrik üretim sisteminde üretilen enerjinin değerlendirilmesine ilişkin esasların daha sistematik ve **merkezi** bir çerçeveye oturtulmasını amaçlayan değişiklikler içermektedir.

Madde 24

- Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 24 üncü maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış olup 5 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentleri kapsamında kurulan üretim tesislerinden şebekeye verilen enerjinin YEKDEM kapsamında değerlendirilmesine, bu enerjinin görevli tedarik şirketi tarafından üretilmiş sayılmasına, herhangi bir ödeme yapılmamasına ve YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak kabul edilmesine ilişkin düzenleme,
- Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 24 üncü maddesinin beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış olup farklı bentler kapsamında kurulan üretim tesislerinin birlikte bulunması halinde, şebekeye verilen ve hangi tesisten verildiği tespit edilemeyen ihtiyaç fazlası enerjinin YEKDEM kapsamında değerlendirilmesine, bu enerjinin görevli tedarik şirketi

tarafından üretilmiş sayılmasına, herhangi bir ödeme yapılmamasına ve YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak kabul edilmesine ilişkin düzenleme,

- Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 24 üncü maddesinin sekizinci fıkrası yürürlükten kaldırılmış olup 5 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki üretim tesisleri ile (h) bendi kapsamındaki üretim tesislerinin birlikte kurulması halinde, aylık mahsuplaşma sonrası şebekeye verilen ihtiyaç fazlası enerjinin YEK Kanununa ekli I sayılı Cetvelde lisanssız üretim tesisleri için belirlenen fiyat üzerinden YEKDEM kapsamında değerlendirilmesine ilişkin düzenleme mevzuattan çıkarılmıştır.

Madde 26

Madde 26 kapsamında yapılan değişiklikler detaylıca ele alınacak olursa;

Birinci Fıkra kapsamında “mahsuplaşma işlemleri ... saatlik olarak yapılır” ibaresi fıkra metnine eklenmiştir. Mahsuplaşma işlemlerinin piyasa işletmecisi tarafından yapılacağı düzenlenmiştir. “5 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (d) bentleri kapsamındaki tüm üretim tesisleri” ibaresi fıkra kapsamına dahil edilmiştir.

İkinci Fıkra: Fıkra metni yeniden düzenlenmiştir. Şebeke işletmecisinin:

- Saatlik bazda şebekeye verilen ve şebekeden çekilen elektrik enerjisi miktarını belirlemesi,
- Üretilen enerjinin YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak değerlendirileceği halleri tespit etmesi,
- Verileri Piyasa Yönetim Sistemi aracılığıyla ilgili görevli tedarik şirketlerine ve piyasa işletmecisine bildirmesi, hüküm altına alınmıştır.

4

Üçüncü Fıkra Piyasa işletmecisi tarafından yapılan mahsuplaşma sonucunda, saatlik üretim miktarının sanal sayaçlara kaydedileceği şeklinde düzenlenmiştir.

Dördüncü Fıkra kapsamındaki “her fatura döneminde” ibaresi kaldırılmıştır. Fıkraya “her bir saatte” ibaresi fıkra metnine eklenmiştir.

Beşinci Fıkra metni yeniden düzenlenmiştir; (ç) ve (d) bentleri kapsamındaki üretim tesisleri ayrı ayrı sayılmıştır, birlikte kurulum ve kaynağın tespit edilememesi halleri fıkra metnine eklenmiştir.

Altıncı Fıkra metni tamamen değiştirilmiştir. Piyasa işletmecisinin ödeme hesaplama usulü:

- Üretim miktarının ilgili fiyatla çarpılması,
- Abone grubu ve kaynak bazında toplama,
- LÜYTOB kaydı oluşturulması,
- Net tüketim ve mahsuplaşma bilgilerinin bildirilmesi, şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Dokuzuncu Fıkra kapsamında bildirim yükümlülüğü değiştirilmiştir. TEİAŞ tarafından yapılan bildirimlerin: Dağıtım şirketine yapılması yerine Piyasa işletmecisine yapılması düzenlenmiştir. Ayrıca iş ve işlemlerin yürütülmesinde piyasa işletmecisi eklenmiştir.

On İkinci Fıkra kapsamında TEİAŞ bildirim yükümlülüğü değiştirilmiştir. Bildirim, dağıtım şirketine yapılmak yerine, piyasa işletmecisine yapılacak şekilde düzenlenmiştir.

On Üçüncü Fıkra ile bildirim süresi ve yöntemi değiştirilmiştir. “Her ayın üçüncü iş günü” ibaresi yerine “uzlaştırma takvimine uygun bildirim” düzenlemesi getirilmiştir.

On Altıncı Fıkra: Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 26 ncı maddesinin on altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır. Kaldırılan fıkra ile, 12/5/2019 tarihinden sonra yapılan başvurular kapsamında bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan üretim tesisleri bakımından, satışa konu edilebilecek üretim miktarının ilişkili tüketim tesisinin toplam elektrik enerjisi tüketimini aşamayacağına ilişkin düzenleme mevzuattan çıkarılmıştır. Aynı fıkroda yer alan, bu sınırın aşılması halinde sisteme verilen enerjinin YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak dikkate alınacağına ilişkin hüküm de yürürlükten kaldırılmıştır. Fıkroda düzenlenen, 50 kW ve altındaki mesken abone grubuna ilişkin istisna ile Kurul tarafından belirlenecek usul ve esaslara ilişkin hükümler de mevzuattan çıkarılmıştır.

Kaldırılan On Yedinci Fıkra ve Yeni On Altıncı Fıkra

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 26 ncı maddesinin önceki on yedinci fıkrası yönetmeliğin on altı maddesi olarak büyük ölçüde değiştirilmiştir. Yürürlükten kaldırılan on yedinci fıkroda, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamında yer alan ve bu madde ile 30 uncu madde kapsamında işlemleri yürütülen tesislerde, üretim ve/veya tüketim tesislerinin farklı dağıtım ya da görevli tedarik şirketi bölgesi sınırları içinde bulunması halinde, piyasa işletmecisi tarafından yürütülecek mahsuplaşma işlemlerine ilişkin usul ve esasların Kurum tarafından belirleneceği düzenlenmekteydi. Söz konusu fıkranın kaldırılmasıyla birlikte, bu düzenleme büyük oranda değiştirilmiştir.

Yeni on altıncı fıkroda, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında kurulu üretim tesisleri ile, aynı veya farklı dağıtım bölgesinde ve farklı ölçüm noktasında olmak kaydıyla, aynı fıkranın (h) bendi kapsamındaki üretim tesislerinin birlikte kurulmasına ilişkin özel bir düzenleme getirilmiştir.

Yeni On Yedinci Fıkra

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 26 ncı maddesine yeni bir on yedinci fıkrası eklenmiştir. Bu fıkra ile 12/5/2019 tarihinden itibaren yapılan başvurular neticesinde bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan üretim tesislerinin, bir takvim yılı içerisinde üretebileceği enerji miktarının, ilişkili tüketim tesisi veya tesislerinin yıllık toplam elektrik enerjisi tüketim miktarının iki katını geçemeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Söz konusu sınırın belirlenmesine ilişkin esaslar fıkra kapsamında bentler halinde düzenlenmiştir:

- **(a) bendi:** Üretim tesisi ile ilişkili tüketim tesisinin bir önceki takvim yılında şebekeden çektiği, mahsuplaşma öncesi toplam elektrik enerjisi tüketiminin iki katı esas alınır.

- **(b) bendi:** Tüketim tesisinde bir önceki takvim yılına ilişkin tüketim bulunmaması halinde, mevcut aylık tüketimlerin ortalaması alınarak yıllık bazda hesaplanan tüketimin iki katı esas alınır.
- **(c) bendi:** İçinde bulunulan yılda şebekeden çekilen mahsuplaşma öncesi toplam tüketimin, (a) veya (b) bentlerine göre belirlenen tüketim miktarını aşması halinde, içinde bulunulan yıldaki tüketimin iki katı esas alınır.

Üretim tesisi ile tüketim tesisinin aynı ölçüm noktasında yer alması halinde, mahsuplaşma öncesi tüketim miktarının; çift yönlü sayaç üzerinden şebekeden çekilen enerji ile tek yönlü üretim sayacından tüketim tesisine verilen enerjinin toplamı olarak belirleneceği düzenlenmiştir.

Bu sınırın üzerinde sisteme verilen enerji bakımından:

- Bu enerjinin mahsuplaşmaya konu edilebileceği,
- Ancak mahsuplaşma sonrası ihtiyaç fazlası olarak sisteme verilen kısmın, görevli tedarik şirketi tarafından üretilmiş kabul edileceği,
- Bu enerji için herhangi bir ödeme yapılmayacağı ve YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak dikkate alınacağı hüküm altına alınmıştır.

Madde 26'ya eklenen 18, 19 ve 20 nci fıkralar ile; üretim ve/veya tüketim tesislerinin farklı dağıtım veya görevli tedarik şirketi bölgelerinde bulunması halinde mahsuplaşma usul ve esaslarının Kurul tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, ihtiyaç fazlası enerjinin hesaplanması ve takibine ilişkin işlemlerin piyasa işletmecisi tarafından yürütüleceği düzenlenmiştir. Bununla birlikte, mesken abonelikleriyle ilişkili üretim tesislerine ilişkin mahsuplaşma işlemlerinin piyasa işletmecisi tarafından aylık olarak gerçekleştirileceği düzenlenmiştir.

Tüketim Tesisleri ve Tarife Kuralları (Madde 28)

Üçüncü Fıkra: İlgili fıkra metninin büyük bir çoğunluğu değiştirilmiştir. Önceki düzenlemede: aynı tarife grubunda yer almayan birden fazla tüketim tesisi bulunan ve bu tesislerini üretim tesisi ile ilişkilendiren kişiler bakımından, üretimin tüketimi karşılamadığı zaman dilimlerinde yapılacak mahsuplaşmada, üretilen enerjinin öncelikle tarifesi yüksek olan tüketim noktalarında tüketildiği kabul edilmekteydi.

Yapılan değişiklik ile birlikte: "Aynı tarife grubu" kavramı metinden çıkarılmıştır. **Bunun yerine, 12/5/2019 tarihinden önce bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan üretim tesisleri bakımından özel bir düzenleme getirilmiştir.** Bu kapsamda: Söz konusu üretim tesislerinin, aynı abone grubunda yer almayan tüketim tesisleri ile de ilişkilendirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Mahsuplaşma kuralı değiştirilmiştir: Üretimin tüketimi karşılamadığı zaman dilimlerinde, üretilen enerjinin öncelikle tarifesi düşük olan tüketim noktalarında tüketildiği kabul edileceği düzenlenmiştir.

Ayrıca yeni bir hüküm eklenmiştir: Üretim tesisi veya tesisleri ile ilişkilendirilen tüketim tesisleri arasında, aynı tarifeye tabi tüketim tesislerinin bulunması halinde mahsuplaşmanın mahsuplaşma öncesi tüketim miktarları oranında yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

Dördüncü Fıkra: Dördüncü fıkranın mevcut halinde yer alan “üretim ve tüketim tesisinin aynı ölçüm noktasında yer almadığı durumlarda, üretim tesis sahasında yer alan yapı ve ekipmanların çalışmasına bağlı oluşan iç tüketim miktarının, üretim tesisi ile ilişkilendirilen tüketim tesisi veya tesislerinin tüketimlerine eklenerek mahsuplaştırmaya dahil edileceği” yönündeki düzenleme korunmuştur.

Bu hükme ek olarak, fıkra metnine yeni bir düzenleme ilave edilmiştir. Yeni düzenleme uyarınca: üretim tesisi ile ilişkilendirilen aynı dağıtım bölgesi içerisinde herhangi bir tüketim tesisinin bulunmaması halinde özel bir hesaplama ve faturalandırma rejimi düzenlenmiştir.

Beşinci Fıkra: Madde 28’in beşinci fıkrası değiştirilmiş olup önceki düzenlemede yer alan üretim tesisi ile ilişkilendirilen tüketim tesisi veya tesislerine ilişkin aboneliğin değiştirilmesine yönelik sistem madde metninden çıkarılmıştır. Bu kapsamda, yeni ilişkilendirilecek tüketim tesislerinin sözleşme gücü ve yıllık tüketim miktarına ilişkin alt sınırlar ile bu şartların sağlanmaması halinde uygulanacak yaptırımlara ilişkin hükümler önceki haliyle korunmamıştır.

Yeni düzenleme ile birlikte, 12/5/2019 tarihinden itibaren bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan üretim tesisleri bakımından, üretim tesisi ile ilişkilendirilen tüketim tesislerinin bağlantı anlaşmasındaki sözleşme güçlerinin toplamı esas alınmıştır. Bu kapsamda, söz konusu toplam sözleşme gücünün, genel kural olarak üretim tesisi kurulu gücünden az olamayacağı düzenlenmiş; ayrıca 5 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi kapsamında yer alan ve belirli tüketim gruplarına ait tesisler bakımından özel bir hesaplama yöntemi getirilmiştir.

Bu çerçevede, üretim tesisi kurulu gücünün tüketim tesislerinin toplam sözleşme gücünden büyük olması halinde başvuruya esas sözleşme gücünün, tüketim tesislerinin toplam sözleşme gücünün üretim tesisi kurulu gücünden büyük olması halinde ise üretim tesisi kurulu gücünün esas alınacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, belirlenen bu şartların sağlanmaması halinde ilgili döneme ilişkin üretilen enerjinin görevli tedarik şirketi tarafından üretilmiş sayılacağı, bu enerjiye ilişkin olarak herhangi bir ödeme yapılmayacağı ve söz konusu enerjinin YEKDEM’e bedelsiz katkı olarak dikkate alınacağı düzenlenmiştir.

Altıncı Fıkra: Madde 28’in altıncı fıkrası değiştirilmiş olup, önceki düzenlemede yer alan; 14 üncü maddenin altıncı fıkrasının (c) bendi kapsamında bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu sahibi olan kişiler bakımından, tüketim tesisi değişikliğinde yıllık tüketim miktarının başvuruya esas tüketim miktarından az olamayacağına ve bu şartların sağlanmaması halinde üretilen enerjinin görevli tedarik şirketi tarafından üretilmiş sayılarak YEKDEM’e bedelsiz katkı olarak dikkate alınacağına ilişkin hükümler madde metninden çıkarılmıştır.

Yeni düzenleme ile birlikte, 12/5/2019 tarihinden önce bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan üretim tesisleri bakımından, üretim tesisi ile ilişkilendirilen tüketim tesislerinin bağlantı anlaşmasındaki sözleşme güçlerinin toplamı esas alınmış; bu toplamın üretim tesisi kurulu gücü ile başvuruya esas sözleşme gücü arasındaki ilişkiye göre belirlenmesi hususu düzenlenmiştir. Bu kapsamda, üretim tesisi kurulu gücünün başvuruya esas sözleşme gücünden büyük olması halinde başvuruya esas sözleşme gücünün, başvuruya esas sözleşme gücünün üretim tesisi kurulu gücünden büyük olması halinde ise üretim tesisi kurulu gücünün esas alınacağı düzenlenmiştir.

Yedinci Fıkra: Madde 28'in yedinci fıkrası değiştirilmiş olup yeni düzenleme ile, üretim tesisi ile ilişkilendirilen tüketim tesislerinin ilişkilendirilmesinin sonlandırılması veya aynı kişiye ait başka tüketim tesisleri ile değiştirilmesine ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Bu kapsamda, ilişkilendirme sonucunda tüketim tesislerinin, üretim tesisinin bağlantı anlaşması çağrı mektubu tarihine göre beşinci veya altıncı fıkra hükümlerinden birini sağlaması ve belirli durumlarda yıllık toplam elektrik enerjisi tüketiminin başvuruya esas tüketim miktarından az olmaması zorunlu tutulmuştur.

Sekizinci Fıkra: Sekizinci fıkra değiştirilmiş olup yeni düzenleme ile birlikte, kaçak elektrik enerjisi tüketiminin tespiti halinde uygulanacak esaslar bu fıkra kapsamında düzenlenmiştir. Buna göre, üretim tesisi ile ilişkilendirilen tüketim tesisine ilişkin abonelikte kaçak elektrik tüketiminin tespit edilmesi halinde, ilgili aya ve takip eden altı fatura dönemine ilişkin üretilen enerjinin, kaçak kullanımın tespit edildiği tüketim tesisinin sözleşme gücünün, ilişkili tüm tüketim tesislerinin toplam sözleşme gücüne oranı kadar kısmının görevli tedarik şirketi tarafından üretilmiş sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

On Birinci Fıkra: Mesken AG abone grubundaki tüketim tesisleriyle ilişkilendirilen üretim tesislerinde ihtiyaç fazlası enerji için yüksek kademeli tarife fiyatının esas alınacağı düzenlenmiştir.

On İkinci Fıkra: Kamu ve Özel Hizmetler Sektörü ile Diğer AG abone grubundaki tüketim tesisleri bakımından ihtiyaç fazlası enerji fiyatının, ilgili kademe tarifesi ve kalan miktar için AG yüksek kademe esas alınarak belirleneceği hüküm altına alınmıştır.

On Üçüncü Fıkra: OG ve AG seviyesinden birden fazla tüketim tesisinin birlikte yer aldığı durumlarda, ihtiyaç fazlası enerji bedelinin en düşük tarife fiyatı esas alınarak hesaplanacağı düzenlenmiştir.

Teknik Donanım, Tesis Devri ve Yeni Tesisler (Madde 30, 33, 35, 37 ve Ek Madde 2 ve 3)

Madde 30

Üçüncü Fıkra

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "her fatura döneminde şebekeye verilen ihtiyaç fazlası enerji" ibaresi, "her bir saatte şebekeye verilen ihtiyaç fazlası enerji" şeklinde değiştirilmiştir. Bu hükmün yürürlük tarihi 01.05.2026 olarak belirlenmiştir.

Altıncı Fıkra

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 30 uncu maddesinin altıncı fıkrası yeniden düzenlenmiştir. Fıkroda yer alan "aynı tarife grubunda olması zorunludur" ibaresi kaldırılmıştır. Bunun yerine "12/5/2019 tarihinden itibaren bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu almaya hak kazanan üretim tesisleri bakımından, ilişkilendirilecek tüketim tesislerinin aynı abone grubunda olması zorunludur" hükmü getirilmiştir. Ayrıca, aynı abone grubunda yer almama halinde üretilen enerjinin görevli tedarik şirketi tarafından üretilmiş sayılacağı, bu enerjiye ilişkin herhangi bir ödeme yapılmayacağı ve söz konusu enerjinin YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak dikkate alınacağı düzenlenmiştir.

Yedinci Fıkra

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 30 uncu maddesinin yedinci fıkrasında yer alan; üretim tesislerinin üç yıl içinde tamamlanmasına ilişkin süre, süresinde tamamlanmaması halinde bağlantı anlaşması ve su kullanım hakkı izinlerinin hükümsüz hale gelmesi ile tek ve kısmi kabul uygulamasına ilişkin düzenlemeler mevzuattan çıkarılmıştır.

Madde 33

Birinci Fıkra: Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 33 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan yükümlülük kapsamı genişletilmiş olup, "Kurum, ilgili şebeke işletmecisi ve görevli tedarik şirketi" ibaresine "piyasa işletmecisi" eklenmiştir. Buna göre, bilgi ve belge sunma yükümlülüğü piyasa işletmecisini de kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Bu hükmün yürürlük tarihi 01.05.2026 olarak belirlenmiştir.

İkinci Fıkra: Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 33 üncü maddesinin ikinci fıkrası tamamen değiştirilmiştir. Önceki düzenlemede, ilgili şebeke işletmecilerinin aylık bazda belirli bilgileri Kuruma sunmasına ilişkin yükümlülük düzenlenmekte iken; yeni düzenleme ile:

- Piyasa işletmecisinin lisanssız üretim tesislerine ilişkin verileri oluşturduğu veri tabanında tutması,
- İlgili şebeke işletmecilerinin bu verileri piyasa işletmecisinin belirlediği formata uygun olarak veri tabanına girmesi,
- Piyasa işletmecisinin bu verileri düzenleyerek her ay Kuruma sunması, hüküm altına alınmıştır.

Bu hükmün yürürlük tarihi 01.05.2026 olarak belirlenmiştir.

Beşinci Fıkra: Maddeye yeni bir beşinci fıkra eklenmiştir. Bu fıkra ile dağıtım şirketleri ve OSB dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilere, lisanssız üretim tesislerine ilişkin verileri, sistem kullanım anlaşması imza tarihinden itibaren beş iş günü içerisinde TEİAŞ'a sunma yükümlülüğü getirilmiştir.

Altıncı Fıkra: Altıncı fıkra ile dağıtım şirketleri ve OSB dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilere, bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu ve bağlantı anlaşması iptal işlemlerine ilişkin bildirimleri on beş iş günü içerisinde TEİAŞ'a ve piyasa işletmecisine bildirme yükümlülüğü getirilmiştir.

Yedinci Fıkra: Bu fıkra ile ilgili şebeke işletmecisine, on yıllık süresinin bitimine iki ay veya daha az süre kalan üretim tesislerine ilişkin bilgileri her ayın sonuna kadar piyasa işletmecisine bildirme yükümlülüğü getirilmiştir. Ayrıca, piyasa işletmecisinin on yılını dolduran santralleri liste halinde Piyasa Yönetim Sisteminde yayımlaması konusu düzenlenmiştir.

Madde 35

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 35 inci maddesine, 02.04.2026 tarihli değişiklik ile yeni bir üçüncü fıkra eklenmiştir. Eklenen üçüncü fıkra ile birlikte, bu madde kapsamında gerçekleştirilecek üretim tesisi devirlerinde, üretim tesisi ile ilişkilendirilecek yeni tüketim tesis veya tesislerine ilişkin ilave şartlar düzenlenmiştir. Buna göre, üretim tesisi devri kapsamında ilişkilendirilecek yeni tüketim tesis veya tesislerinin:

- Üretim tesisinin bağlantı anlaşması çağrı mektubu tarihine göre 28 inci maddenin beşinci veya altıncı fıkra hükümlerinden birini sağlaması,
- 14 üncü maddenin altıncı fıkrasının (b) bendi kapsamında öncelik değerlendirmesi sonucunda bağlantı anlaşmasına çağrı mektubuna hak kazanan üretim tesisleri bakımından ise, yeni tüketim tesis veya tesislerinin yıllık toplam elektrik enerjisi tüketiminin başvuruya esas tüketim miktarından az olmaması zorunlu hale getirilmiştir.

Madde 37

Üçüncü Fıkra: Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 37 nci maddesinin üçüncü fıkrası değiştirilmiş olup, fıkroda yer alan istisna hükmü daraltılmıştır. Önceki düzenlemede, "Bu Yönetmeliğin 19 uncu maddesinin birinci fıkrası ve 30 uncu maddesinin yedinci fıkrası kapsamında kısmi kabul yapılan tesisler hariç olmak üzere" ibaresi yer almakta iken, yapılan değişiklik ile "ve 30 uncu maddesinin yedinci fıkrası" ibaresi fıkra metninden çıkarılmıştır.

Altıncı Fıkra: Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 37 nci maddesinin altıncı fıkrası değiştirilmiş olup, tesislerde kullanılacak ekipmanlara ilişkin düzenleme yeniden kaleme alınmıştır. Önceki düzenlemede, "elektrik üretim tesisi ve bağlantı ekipmanında kullanılan malzemeler; ilgili mevzuat ve standartlara göre imal edilmiş, garanti kapsamında ve son beş yıl içerisinde üretilmiş olmalıdır" hükmü yer almakta iken; yapılan değişiklik ile "elektrik üretim tesisi ve depolama ünitesinde kullanılan türbin, jeneratör, kanat, panel, invertör, buhar kazanı, motor, batarya gibi ana ekipmanların son beş yıl içerisinde üretilmiş olması zorunludur" hükmü getirilmiştir.

Ayrıca, önceki düzenlemede "beş yıl şartı, 5 inci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamındaki tesisler için uygulanmaz" hükmü yer almakta iken; yapılan değişiklik ile bu istisna "5 inci maddenin birinci fıkrasının (a) ve (d) bendi kapsamındaki tesisler" şeklinde değiştirilmiştir

On Üçüncü Fıkra: Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'nin 37 nci maddesinin on üçüncü fıkrası değiştirilmiş olup, kabul işlemleri yapılmadan bir üretim tesisinin kurularak işletmeye alınmasına ilişkin düzenleme alt bentler halinde yeniden düzenlenmiştir.

Önceki düzenlemede, kabul işlemleri yapılmadan bir üretim tesisinin kurularak işletmeye alındığının tespiti halinde, üretim tesisinin herhangi bir bildirim gerektirmeksizin ilgili şebeke işletmecisi tarafından şebekeden ayrılacağı, tespit yapıldıktan sonra takip eden altmış gün içerisinde üretim tesisi ile ilgili tüm ekipmanın tesis sahibince parsel dışına çıkarılacağı, mevcut olması durumunda bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu ve bağlantı anlaşmasının iptal edileceği ve üretim tesisini kuran gerçek veya tüzel kişinin üç yıl boyunca bu Yönetmelik kapsamında başvuru yapamayacağı düzenlenmekteydi.

Yeni düzenleme ile:

- Bağlantı anlaşmasına çağrı mektubu veya bağlantı anlaşması bulunmayan tesisler için şebekeden ayırma, ekipmanların sökülmesi ve üç yıl başvuru yasağı düzenlenmiştir,
- Bağlantı anlaşması sürecinde olan tesisler için doğrudan şebekeden ayırma düzenlenmiştir,
- Ayrıca, bu kapsamdaki aykırılıklar için ilk kez **formüle dayalı bir tahakkuk sistemi** getirilmiştir:

TT = KG x KKO x 90 x 24 x AEB

Bu tutarın kaçak elektrik enerjisi kullanım geliri kapsamında değerlendirileceği ve aykırılığın devamı halinde her 60 günde bir yapılan inceleme sonucunda tutarın iki katına çıkarılacağı hükme bağlanmıştır.

Ek Madde 3

Elektrik Piyasası Lisanssız Elektrik Üretim Yönetmeliği'ne 02.04.2026 tarihli değişiklik ile Ek Madde 3 eklenmiş olup, lisanssız üretim tesislerine bütünlük depolama ünitelerinin kurulmasına ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Eklenen madde ile birlikte, lisanssız üretim tesisine bütünlük depolama ünitesi kurmak isteyen kişilerin, üretim tesisinin elektriksel gücüne kadar depolama ünitesi kurabileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, bu kapsamda kurulan depolama ünitelerinden şebekeye enerji verilmesi durumunda, mahsuplaşma sonrası kalan ihtiyaç fazlası enerjinin depodan verilen kısmı için herhangi bir ödeme yapılmayacağı; depodan verilen miktarın tespit edilememesi halinde ise ihtiyaç fazlası enerjinin tamamı için ödeme yapılmayacağı düzenlenmiştir. Bu kapsamda şebekeye verilen enerji, görevli tedarik şirketi tarafından üretilmiş kabul edilerek YEKDEM'e bedelsiz katkı olarak dikkate alınacaktır.

Bununla birlikte, bu madde kapsamında kurulacak depolama ünitelerinin kabulünde yüzde on tolerans uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Yürürlük Süreci ve Sonuç

Öngörülen değişikliklerin önemli bir kısmının **01.05.2026** tarihinde yürürlüğe girecek olması, özellikle mahsuplaşma rejimi ve veri altyapısına ilişkin teknik dönüşümlerin, uygulamada aksaklık yaratmaksızın kademeli olarak hayata geçirilmesine imkan tanıyan bir geçiş modeli olarak değerlendirilebilir.

Getirilen düzenlemeler, sistemin temel bileşenleri olan bağlantı rejimi, mahsuplaşma mekanizması, tüketim ilişkisi, teknik standartlar ve denetim-yaptırım araçları bakımından tüketim odaklı kurgulamaya işaret etmektedir.